

BOSNA I HERCEGOVINA

REPUBLIKA SRPSKA

VRHOVNI SUD

REPUBLIKE SRPSKE

BANJALUKA

Broj: 83 0 P 001064 14 Rev 2

Dana, 22.01.2015. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Rose Obradović, kao predsjednika vijeća, Violande Šubarić i Vojislava Dimitrijevića, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja J.Š., sina J., iz T., Ulica ..., kojeg zastupa N.I., advokat iz T., Ulica ..., protiv tuženih RS Ministarstvo ... RS i Opštine Z., koje zastupa Pravobranilaštvo Republike Srpske, Sjedište zamjenika u Bijeljini, radi predaje u posjed i isplate, vrijednost spora 14.910,00 KM, odlučujući o reviziji tuženih izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Bijeljini broj 83 0 P 001064 09 Gž od 17.09.2009. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 22.01.2015. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se djelimično usvaja, preinačava se presuda Okružnog suda u Bijeljini broj 83 0 P 001064 09 Gž od 17.09.2009. godine u dijelu kojim je odbijena žalba tuženih i potvrđena presuda Osnovnog suda u Zvorniku broj 83 0 P 001064 06 P od 28.5.2009. godine u pogledu obaveze tuženih da tužitelju na ime vrijednosti pokretnih stvari bliže označenih u stavu I izreke prvostepene presude isplate iznos od 9.730,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 28.5.2009. godine do isplate, tako što se žalba tuženih u tom dijelu usvaja, prvostepena presuda preinačava i tužbeni zahtjev u tom dijelu odbija.

U ostalom dijelu, kojim je odbijena žalba tuženih i potvrđena prvostepena presuda u dijelu kojim je usvojen tužbeni zahtjev tužitelja tako što su obavezane tužene da mu vrate pokretne stvari bliže označene u stavu I izreke presude, revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Zvorniku broj 83 0 P 001064 06 P od 28.5.2009. godine djelimično je usvojen tužbeni zahtjev tužitelja tako što su obavezane tužene da mu vrate pokretne stvari bliže označene u stavu I izreke presude ili da mu na ime vrijednosti tih stvari isplate iznos od 9.730,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 28.5.2009. godine do isplate. Odbijen je kao neosnovan dio tužbenog zahtjeva da mu tužene vrate pokretne stvari označene u stavu II izreke te presude ili da mu isplate protiv vrijednost tih stvari u iznosu od 5.180,00 KM.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Bijeljini broj 83 O P 001064 09 Gž od 17.9.2009. godine, žalbe stranaka su odbijene i potvrđena prvostepena presuda.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužene pobijaju drugostepenu presudu u dosuđujućem dijelu zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava s prijedlogom da se drugostepena presuda u pobijanom dijelu preinaci i tužbeni zahtjev odbije ili ukine i predmet u tom dijelu vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija je djelimično osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev kojim tužitelj traži predaju u posjed pokretnih stvari označenih u petitu tužbe ili isplatu novčane protivvrijednosti navedenih stvari u iznosu od 14.910,00 KM.

Tokom postupka kod prvostepenog suda utvrđeno je slijedeće činjenično stanje: da je tužitelj bio nosilac stanarskog prava na stanu u Z. u Ulici ..., površine 79 m², koji je koristio do izbijanja ratnih sukoba u BiH 1992. godine, kada je stan napustio i u njemu ostavio pokretne stvari navedene u petitu tužbe; da su tužene, prema zapisniku od 03.02.1999. godine, iz predmetnog stana izuzele pokretne stvari navedene u stavu I izreke prvostepene presude u prisustvu ovlaštenog radnika Opštine Z. i Ministarstva ... Odsjek Z., te ih smjestile u magacin; da vrijednost izuzetih stvari, prema nalazu vještaka ekonomiske struke M.M., iznosi 9.730,00 KM; da je tužitelju predmetni stan, prema zapisniku Opštine Z. od 23.04.2002. godine, vraćen u posjed na temelju odluke CRPC od 06.02.2001. godine i da tada u njemu nije zatekao svoje pokretne stvari.

Polazeći od navedenog prvostepeni sud je zaključio da je osnovan zahtjev tužitelja u odnosu na obe tužene za vraćanje u posjed pokretnih stvari označenih u I stavu izreke prvostepene presude ili isplatu njihove novčane protivvrijednosti u iznosu od 9.730,00 KM, pa je u tom dijelu usvojio tužbeni zahtjev temeljem odredbe člana 37. Zakona o osnovnim svojinsko pravnim odnosima („Službeni list SFR“ broj 6/80 i 36/90, te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 38/03, u daljem tekstu: ZOSPO). Odbio je kao neosnovan zahtjev tužitelja za vraćanje u posjed pokretnih stvari označenih u II stavu izreke prvostepene presude ili isplatu njihove novčane protivvrijednosti u iznosu od 5.180,00 KM, nalazeći da tužitelj nije dokazao da se te stvari nalaze u posjedu tuženih.

Odlučujući o žalbama stranaka, izjavljenim protiv prvostepene presude, drugostepeni sud je prihvatio kao pravilna činjenična utvrđenja i pravni stav prvostepenog suda, pa je žalbe odbio i potvrdio prvostepenu presudu.

U konkretnom slučaju vrijednost pobijanog dijela prvostepene presude iznosi 9.730,00 KM, odnosno iznos koji je tužitelju dosuđen na ime vrijednosti dijela pokretnih stvari čiju predaju u posjed traži predmetnom tužbom. Ovaj iznos ne prelazi granični

iznos dozvoljenosti revizije iz odredbe člana 237. stav 2. Zakona u parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), budući da je tom odredbom propisano da revizija nije dozvoljena ako vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi 10.000,00 KM. Međutim, ovaj sud je reviziju dozvolio koristeći se ovlaštenjem iz odredbe člana 237. stav 3. ZPP, prema kojoj Vrhovni sud Republike Srpske može dozvoliti reviziju ako ocijeni da bi odlučivanje po reviziji bilo od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima, pošto je razmotrio stanje predmeta prema spisima i zaključio da bi zauzimanje pravnog shvatanja u ovom sporu bilo od značaja za primjenu prava u drugim sličnim slučajevima.

Osporena presuda je pravilna i zakonita u dijelu kojim je usvojen tužbeni zahtjev tužitelja za predaju u posjed spornih pokretnih stvari.

Prema odredbi člana 37. ZOSPO za uspješnu stvarnu-pravnu zaštitu, tužbom koju vlasnik neposjednik podiže protiv posjednika nevlasnika za predaju u posjed individualno određene stvari, mora dokazati: da je vlasnik stvari čiju predaju u posjed traži tužbom, da se ta stvar nalazi u faktičkoj vlasti tuženog (član 70. ZOSPO) i njen identitet (član 1. i 2. ZOSPO), jer može tražiti samo individuelno određene stvari.

U predmetnoj pravnoj stvari tužitelj je jasno identifikovao pokretne stvari čiji povrat traži. Prema zapisniku Opštinske uprave za geodetske poslove i katastar nekretnina Opštine Z. od 3.02.1999. godine, koji je ovjerio pečatom i potpisao i ovlašteni službenik Ministarstva ... Odsjek Z., dio pokretnih stvari koje su označene u prvom stavu izreke prvostepene presude, su iz stana u Z., na kojem je tužitelj bio nosilac stanarskog prava, izuzete od strane ovlaštenih službenika tuženih i smještene u magacin. Saslušani svjedoci D.A. i Š.K. su potvrdili navode tužitelja da su pomenute stvari bile vlasništvo tužitelja i da ih tužene nisu vratile tužitelju nakon što mu je stan vraćen u posjed dana 23.04.2002. godine. Iz navedenog proizlazi da je tužitelj dokazao da su se, u vrijeme podnošenja tužbe u ovoj parnici dana 30.10.2006. godine, oduzete stvari iz stava I izreke prvostepene presude nalazile u posjedu tuženih, s obzirom da tužene, na kojima je bio teret dokazivanja tvrdnje da one nisu u njihovom posjedu, nisu izvele ni jedan dokaz kojim bi to dokazale.

Stoga proizlazi da je tužitelj, suprotno revizionoj tvrdnji tuženih, dokazao da su tužene putem svojih ovlaštenih službenika preuzele sporne pokretne stvari iz stava I izreke prvostepene presude vlasništvo tužitelja i da su se one nalazile u njihovom posjedu u vrijeme podnošenje predmetne tužbe za njihovo vraćanja u posjed tužitelja.

Ovakav stav zauzeo je i Ustavni sud Bosne i Hercegovine u odluci AP-2276/11 od 09.12.2014. godine, kojom je ukinuo ranije donesenu odluku ovoga suda u predmetnoj parnici broj 83 0 P 001064 09 Rev od 03.03.2011. godine, koji je za ovaj sud obavezujući u istoj pravnoj stvari.

Imajući u vidu navedeno, nižestepeni sudovi su pravilnom primjenom materijelnog prava iz odredbe člana 37. stav 1. ZOSPO usvojili tužbeni zahtjev tužitelja u dijelu kojim je tužitelj tražio vraćanje u posjed pokretnih stvari navedenih u stavu I izreke prvostepene presude.

Tužitelj je predmetnom tužbom, pored zahtjeva za predaju u posjed pokretnih stvari, postavio i alternativni obligacioni zahtjev da mu tužene isplate njihovu novčanu protivvrijednost.

Prema ocjeni ovoga suda osporena odluka je, u dijelu kojim je usvojen zahtjev tužitelja da mu tužene na ime vrijednosti pokretnih stvari, bliže označenih u stavu I izreke prvostepene presude, isplate iznos od 9.730,00 KM, sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom, zasnovana na pogrešnoj primjeni materijalnog prava.

Prema odredbi člana 37. stav 1. ZOSPO vlasnik stvari je ovlašten da od lica, koje njegovu stvar drži u posjedu, prvenstveno traži povrat stvari, a novčanu protivvrijednost tek ako povrat stvari nije više moguć.

Budući da je, iz naprijed navedenih razloga, usvojen stvarno-pravni zahtjev tužitelja za vraćanje u posjed pokretnih stvari, osnovani su revizioni navodi tuženih kojima se osporava pravilnost nižestepenih odluka u dijelu kojim je usvojen i obligacioni zahtjev tužitelja za isplatu novčane protivvrijednosti istih stvari, jer vlasnik stvari, prema navedenoj zakonskoj odredbi ne može istovremeno uspješno zahtijevati i predaju u posjed i isplatu novčane protivvrijednosti istih stvari.

Zbog navedenog valjalo odlučiti kao u izreci na osnovu odredbi članova 250. stav 1. i 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Rosa Obradović

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić